

Két számmal ezelőtt írtam a szotar.kiskapu.hu új bővítéseiről. Szinte szóról szóra megismételhetem magam: „Igaz, még mindig csecsemőkorát éli, de a tartalma folyamatosan bővül, és igyekszünk a jelzett hiányosságokat is javítani benne”. Igyekezünk lehetővé tenni mindenki számára, hogy a hiányzó szavakat könnyen el tudja küldeni, illetve új szerkezetet adtunk a letölthető változatnak, remélem, így könnyebben használható. Természetesen a szótár hatékonysága nagymértékben azon múlik, hogy milyen szöszedettel dolgozik. Nagyon sok olyan szóval kell megküzdenünk, amelyre még nincs jó magyar fordítás, és folyamatosan keresnünk kell a határvonalat: mit tudunk lefordítani és mit nem. Hiába születik több fordítás egy angol szóra, ha azt a szakma nem képes (vagy nem akarja használni). Az egyik olvasó például az alábbiakat írta:

Szerény véleményem szerint nem kellene a magyarítást túlságosan erőltetni, ha az az érthetőség rovására megy. Például cluster → géptelep. Többször neki kellett ugranom a mondatnak, mire megértettem, mi is lehet az a géptelep.

Nem mernék nyíltan állást foglalni, hogy ki melyiket érti jobban. Tapasztalatom szerint ugyanis az emberek többsége (ideértve számos rendszergazdát is) könnyedén egy kalap alá

The screenshot shows the Kiskapu dictionary interface. At the top, it says 'KISKAPU szótár'. Below that, there's a search bar with 'cluster' entered. The results show several entries for 'cluster' with their Hungarian equivalents and dates. The first entry is 'el fogadott magyar szó, javasolt' with a date of 2003-05-30 10:41:09. The second entry is 'el fogadott magyar szó, javasolt' with a date of 2003-06-11 09:10:57. The third entry is 'angol szó, nem magyar' with a date of 2003-05-30 10:40:47. The fourth entry is 'jövőre fogadó, elbeszélve' with a date of 2003-05-30 10:40:16.

veszi a cluster, array, farm, de még a stack szavakat is. Mondják, mind ugyanazt jelenti: „Sok izé együtt. És különben is, ha szakemberrel beszé-

lek, úgyis angolul használjuk, nem?” De, angolul, és ugyanúgy pontatlanul. Az ember hajlamos azt hinni, hogy az angol nyelvterületeken élő informatikusok pontosan tudják, mi micsoda. Nos, fityfenét. Azt viszont el kell ismerni, hogy egy cikk fordítása gyakran sokkal nehezebb feladat, mint az eredeti angol nyelvű szöveg megértése. Ez még akkor is így lehet, ha angolul csak keveset értünk. Például a 30. oldalon kezdődő szakcikk, a „Reiser4: hatékonyan gyorsítárazó fák tervezése” így, többszöri átolvasás után is – biztos vagyok benne – tele van félreérthető fordításokkal. Ez egyrészt betudható a fordításnak, másrészt más okok is megbújnak a háttérben. Olyan szakmai különbségekre gondolok, mint például a B és B+ fák szerkezete (különböző iskolákban különböző módon tanítják). Röviden összefoglalva: sok munka áll még előttünk, míg kialakítunk egy egységes, rögzített nyelvezetet, és könnyen lehet, hogy ez csak azokon a területeken történhet meg, ahol a szakma már egységes és letisztult!

accessibility – kiegészítő lehetőségek (lásd ott)

applet – kisalkalmazás

átirányítás (redirecting) – egy címre érkező kérelemnek (akár szolgáltatás, akár adatküldés stb.) önműködően egy másik címre történő küldése.

consistent – következetes, egységes szerkezetű, szerkezeti sérülésektől mentes

constructor – létrehozó

destructor – megszüntető

engine – motor

folyamat – process

forwarding – továbbítás

kisalkalmazás (applet) – olyan önálló programocskák, amelyek képesek valamilyen futtatási környezetbe beágyazódnak.

Például a weboldalakba, vagy a grafikai alkalmazásokba „beágyazódó” programocskák ilyen. A fordítás sajnos hosszú, de eddig nem találtunk jobbat.

kiegészítő lehetőségek (accessibility)

– a felhasználói felület részeinek használatát (megjelenítés, bevétel stb.) segítő kiegészítések, például csökkent képességű (vak, halláskárosult stb.)

– felhasználók számára. Sajnos nem találtunk rá jobb fordítást.

konzisztens – lásd: consistent

létrehozó (constructor) – az a függvény,

vagy programrész, amely egy változót (objektumot stb.) hoz létre, alapértékeit, kapcsolatait beállítja.

megszüntető (destructor) – az a függvény vagy programrész, amely egy változó (objektum) megszüntetésekor elvégzi a szükséges feladatokat (kapcsolatok, függőségek bontása, területek felszabadítása stb.).

motor – engine

namespace – névtér

névtér (namespace) – olyan terület, rész vagy egység, amelyen belül csak az adott névtéren belül látható változók hozhatók létre.

overloading – túlterhelés (lásd ott)

portable – környezettől függően jelenthet átültethető vagy hordozható.

process – folyamat

redirecting – átirányítás

remote login – távoli bejelentkezés

távoli bejelentkezés (remote login)

– az adott számítógépre nem közvetlenül történő (például nem a géphez kapcsolt első billentyűzet/monitor pároson) történő bejelentkezés.

TCO (Total Cost of Ownership)

– Teljes Birtoklási Költség: az összes olyan költség, amely egy adott gép (alkatrész, hálózat stb.) megvásárlása és üzemeltetése során felmerül. Ide tartozik például a karbantartási díj, a követési díj, a kötelező szervizek, az alkatrészcsopás, az üzemen tartó személyzet költsége, az áramköltség, az elfoglalt terület bérleti díja.

továbbítás (forwarding) – valamilyen (általában egy másik gép által biztosított) szolgáltatás elérhetővé tétele az adott szolgáltatáson belül. Például SSH-val távoli bejelentkezés közben az SSH az X11-csomagokat is továbbíthatja, ezáltal grafikus programokat is futtathatunk.

túlterhelés (overloading) – programozási nyelvekben (például C++) az a képesség, hogy ugyanazon a néven több változó (függvény stb.) is szerepel, és a kódban a használat módjától függően mindig a megfelelő változó (függvény) kerül felhasználásra.

Például van két f nevű függvényünk, az első egy, a második két érteket vár. Ha a programban egy értéket adunk át f-nek, az első függvényt hívjuk meg, de ha kettőt, akkor a második függvényt. Még nem tisztázott a fordítás sorsa, bár szó szerint és értelmileg is helyes, továbbra is keresünk más fordításokat is. Javaslatként felmerült a **kiterjesztés** is.